



ดร.ดร.ปิย อุ๋นใจ

ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

'ยาใหม่' ในร้อยวัน โอกาสในวิกฤติโควิด-19



หนึ่งในมิชชั่นนิมฟอสซิเบล ที่โจ ไบเดน (Joe Biden) ตั้งเป้าอยากทำให้สำเร็จให้ได้ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า คือ **"ระบบการพัฒนายาและวัคซีนแบบพร้อมใช้ใน 100 วัน"**

ก่อนหน้ายุคโควิด-19 นี้คือไอเดียที่จะฟังดูบ้าบอและเหลวไหลไร้สาระ เพราะโดยปกติแล้ว ยาและวัคซีนนั้นคือผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อลือชาว่าใช้ทั้งต้นทุนมากมายมหาศาล แถมยังยืดเยื้อและยาวนาน โดยทั่วไปกว่าที่โครงการพัฒนาต่างๆ ในสายนี้จะเริ่มส่งมอบพอจะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้บ้าง ก็มักกินเวลานับสิบปี ยาและวัคซีนบางตัวใช้เวลานับทศวรรษในการพัฒนามากกว่าจะผ่านการทดลองในขั้นพรีคลินิกจนได้ทำการทดสอบในมนุษย์ซึ่งในระหว่างการพัฒนาแม้ว่าผลจะดูดีก็ยังไม่อาจสามารถรับประกันได้ว่าผลดีว่าจะผ่านไปได้อย่างปลอดภัยเพราะถ้าโรคระบาดมันจางหายไปก่อนจะพัฒนาเสร็จ โครงการก็อาจจะถูกถอนได้ทุกเมื่อ

เพราะเงินทุนงบประมาณไม่หนา หรือแม้แต่ผู้บริหารบริษัทหรือไม่ไหวคิดว่าไปต่อ ก็ไม่คุ้ม เปลี่ยนนโยบายแล้ว ล้มเลิกโครงการไปเลยก็มีตั้งนั้น ความยากจึงอาจจะไม่ใช่ประเด็นของปัญหา แต่ "เวลา" ต่างหากที่เป็นอุปสรรค

โดยเฉลี่ย กระบวนการวิจัยยาใหม่จะกินเวลาราวๆ สิบถึงสิบห้าปี วัคซีนที่พัฒนาไว้มาก่อนยุคโควิด คือวัคซีนโรคคางทูม (mumps) ในช่วงยุค 60 ซึ่งในตอนนั้นใช้เวลา 4 ปีในการพัฒนา แต่การระบาดของโควิดที่แพร่กระจายไปไว้มากว่าไฟลามทุ่ง เป็นเหมือนคลื่นกระแทกที่ทำให้ทุกประเทศกระอัก ด้วยผลกระทบที่หนักหนาสาหัสหลายประเทศจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อรับมือโรคภัยทำให้โควิด-19 กลายเป็นปัญหาเบอร์หนึ่งที่ต้องหาทางหยุดยั้งให้เร็วที่สุด สถานการณ์สร้างวิรุณภัยถ้าจะบอกว่าอดีตประธานาธิบดีสหรัฐ โดนัลด์ ทรัมป์ คือวิรุณภัยที่เปิดประวัติศาสตร์ใหม่แห่งวงการยา ก็อาจจะไม่ผิด เพราะการประกาศเปิดตัว **โครงการโอเปอเรชันวาร์ปสปีด (operation warp speed)** สู้โควิด-19 ของทรัมป์ในวันที่ 15 มี.ค. 2020 คือการแก้ปัญหาสถานการณ์ฉุกเฉินตรงหน้าที่ตรงจุด เพราะโควิดนั้นรอไม่ได้

เม็ดเงินกว่าหมื่นล้านดอลลาร์ถูกระดมมาจากหน่วยงานต่างๆ แปรรูปเป็นเงินทุนวิจัยฉุกเฉินพร้อมใช้จัดสรรโดยองค์การเพื่อการพัฒนาและวิจัยชีวการแพทย์ขั้นสูง (biomedical advance research and development authority) หรือ BARDA เพื่อแจกจ่ายให้เอกชนที่มีความพร้อมในการพัฒนาวัคซีนเร่งผลักดันวัคซีนสู่ท้องตลาดให้ไวที่สุด

แต่ไม่ใช่แค่เพียงบริษัทยาักษ์ใหญ่ที่ได้ทุนบาร์ดาไปเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์ บริษัทสตาร์ทอัพน้อยใหญ่ในวงการยา ก็ได้รับอานิสงส์จากนโยบายบีบเวลาทั้งในช่วงการพัฒนาและการขออนุมัติที่เกิดขึ้นในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อไปด้วยอย่างถ่วงหน่วงเช่นกันเพราะ **เมื่อเวลาหด ต้นทุนก็ลด** โครงการก็จะกระชับ สตาร์ทอัพจะมีโอกาสเกิด และเมื่อปัจจัยเรื่องเวลาที่เป็นอุปสรรคสำคัญถูกตัดออกไป การพัฒนายาและวัคซีนจึงไม่ได้ถูกยึดครองโดยยักษ์ใหญ่ในวงการที่ต้องมีสายป่านในการลงทุนระยะยาวเหมือนแต่ก่อน

กรุงเทพธุรกิจ

Krungthep Turakij
Circulation: 160,000
Ad Rate: 1,600

Section: First Section/-

วันที่: พุธที่ 23 กันยายน 2564

ปีที่: 34

ฉบับที่: 11952

หน้า: 10(ซ้าย)

Col.Inch: 41.85 Ad Value: 66,960

PRValue (x3): 200,880

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: Smart EEC: 'ยาใหม่'ในร้อยวัน โอกาสในวิกฤติโควิด-19

ในเวลานี้ ใครที่มีไอเดียเจ๋งๆ ตีๆ ก็ล้วนมีโอกาสเกิดและพุ่งเป็นดาวรุ่งดวงใหม่ได้อย่างรวดเร็ว แม้แต่ในประเทศไทยเอง ก็มีหลายที่ที่เริ่มจับมือกันเพื่อเร่งออกวัคซีนดีๆ ที่น่าจะเป็นความหวังใหม่ในการกำราบโรคออกมา ทั้งดีเอ็นเอ เอ็มอาร์เอ็นเอ โปรตีนซับยูนิต ไฮบริด ไวรัสเวกเตอร์ตอนนี้ก็มากขึ้นครบ ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นตอนการทดลองเฟสต่างๆ ในมนุษย์ซึ่งถ้าเป็นก่อนยุคโควิด ด้วยกรอบเวลาโปรดักท์เหล่านี้คงไม่มีโอกาสได้เกิดขึ้นง่ายๆ ในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้านโยบายให้ทุนยังมุ่งหวังผลแค่ในระยะสั้น

วิสัยทัศน์ที่จะสร้าง “ระบบสำหรับการพัฒนาและวัคซีนให้ได้พร้อมใช้ใน 100 วัน” ของไบเดน แสดงให้เห็นชัดเจนว่า แนวคิดโอเปอเรชั่นวาร์ปสปีดนี้ น่าจะมากเพื่ออยู่ต่อ ไม่ได้จางหายไป เมื่อยุคโควิดสิ้นสุดลง (ซึ่งก็ยังไม่รู้ว่าเมื่อไร)

นี่คือโอกาสดีๆ ที่ผุดขึ้นมาในระหว่างช่วงวิกฤติที่สตาร์ทอัพยุคใหม่ที่มีไอเดีย มีไฟ และหัวใจแห่งนักพัฒนาควรจะรีบไขว่คว้าเพื่อเติบโต และเป็นช่วงเวลาทองที่ภาครัฐควรจรรีบเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐานและนโยบายสนับสนุนให้เกิดเป็นระบบนิเวศที่เอื้อต่อการบ่มเพาะงานวิจัยทั้งพื้นฐาน และการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพราะการอุบัติใหม่อีกครั้งจากเจ้าถิ่นแห่งหยวนะ อาจจะเป็นเส้นทางสู่ออนาคตอันสดใส!